

ház folytatja a kormány bemutatkozásáról megkezdett vitát.

A nemzetiségek nevében nyilatkozott ma először Mihályi Tivadar. A közigazgatás — mondta — a nemzetiségi néppel szemben mit sem változtatott magatartásán, ami azt bizonyítja, hogy a belügyminisztérium irányításában sincs változás. A köznépi érdekeivel se a vármegyékben, se a törvényhozásban nem törődik senki. Elhanyagoltságuk egyik előidézője a kivándorlásnak is. A kormány a falusi népet sorsára hagyja. Nem irigyi a városok fejlesztését, de a falunak is figyelmet kér.

A választójogról szólva, csodálkozik azon, hogy a többség máris meg nem valósította a parlamenti reformot, holott az ország és a király egyaránt akarja azt. Ha általános kötelezettség az adózás és katonáskodás, általánosnak kell lennie a választójognak is. A történelmi osztálynak tekintetben semmi előjogát nem ismeri el. Helyteleníti az értelmi cenzus felállítását, mert az írás-olvasás kikötése esetén a parasztsztyál ötven százaléka kimaradna. A nemzetiségi párt továbbra is az általános, egyenlő, titkos és községenkénti választójogért fog küzdeni, az alkotmányosság eszközeivel. A nép hazafiságát kétségbe vonni nem lehet. Negyvennyolcban nem a nemzetiségek hívták ce a muszkát. A nemzetiségek hiük voltak a császárhoz, a királyhoz, ezzel még nem véltak hazafiatlannak.

Polónyi Géza: A honfoglaló nemzet az semmi! És a honfentartó!

Mihályi Tivadar: Igen, ezek nagy fogalmak és ha ezer évig fenntartottuk az államot, fenn fogjuk tartani másik ezer évre is. (Zajos derülés.) A nemzetiségek a magyarokkal együtt alkotják a magyar államot s ennek egységét megtámaszolni senki se akarja. A nyelvi egység azonban utópia, melyet megvalósítani nem lehet.

Egy hang jobbról: Bőnyfű kellene nektek! Mihályi Tivadar: Kijelenti, hogy a kormány iránt bizalmatlansággal viseltetik.

Szabó István (nagyatádi): Mihályinak nincs joga a magyarokra panaszkodni, mert nekik köszönhetik a nemzetiségek sok százados megmaradásukat, kifejlődésüket, nyelvük és kulturájuk mai háborítatlan birtoklását. A magyarok készek továbbra is hasonló testvéri érzéssel viseltetni a nemzetiségek iránt, de elvárják, hogy azok feltétlenül meghajoljanak a magyar állam és nemzet érdeke előtt. Az ország földarabolását, kantonokra osztását s más efféle szétdarabolását a területi és kormányzati egységnek a magyarok sohase fogják megengedni. Ilyen törekvés élet-halálharcot provokálna. Hivatkozik arra, hogy

III.

— Azt mondhatnám, hogy eddig volt, mert hiszen eddig volt hiszen itt és akkor váltam el, mi lehetett volna még ezután, amikor már többé nem lehetünk egymás mellett.

Be kell vallanom, hogy nagy tehetségem van az elválásra, de akkor, akkor csak elszakadni tudtam. Elváltunk egymástól, mert kétféle tépték a szíveinket, szétroncsolta minden idegünket, megölték a lelkünket, összetörték mindazt, semmivé zúztak minket, rettenetesen zúztak halálra minket.

És most ugyebár azt kérdi tőlem ön, itt a terrazon, miért mesélem én el, hogy akkor és akkor megszökött velem egy leány. Mi rendkívül van ebben, mi különös van ebben, hiszen annyian megszöktek, és annyian meg fogak — szököni.

De valami csak kell legyen abban, hogy én most elmondom ezt. — Nézze azokat a nőket a parton. Hogy mennek hidegen, elegánsan és fölényesen tova. És hogy tapádnak reájuk vágyó, kívánó férfi szemek. És ön kedves barátom látom, hogyan nézi őket, mennyi fájdalom lemondással, megértett férfi húsággal, hiszen nagyon jól tudja, hogy azok nem lehetnek soha a magáéi... Ugy-e szenved, mert tudja, — hogy nem mindig siker, csak siker az élet és nem különösen akkor, amikor nőkről van szó. Ön százszor hódít naponta s ugyanannyiszor lemond, százszor el él és ugyanannyiszor hol él egy érzésben, ön — naponta — százszor lesz boldog és százszor lesz boldogtalan, mert férfi, mert nőket hozza össze a végzet. De mit szól ön ahhoz, hogy engem nő már sem boldoggá sem obldogtalaná nem tehet, többé, mert mert megszöktünk akkor...

a nemzetiségi és a magyar kiscsajda jól megérti egymást, míg csak a nemzetiségi igazgató meg nem jelenik. Ezek ellen tehát harcolni kell. (Helyeslés a baloldalon.)

A katonai javaslatokról szólva azt hangoztatja, hogy az obstrukcióra szükség van.

Egy hang jobbról: Hogy tönkre tegyék az országot!

Sümei Vilmos: Hogy ki ne rabolják az országot!

Szabó István: Az új kormány a választójog dolgában sem hozott kielégítő megoldást. Ebben a kiscsajdák egyetértenek a Justh-párttal. Ezután a választójog kérdését fejtette.

Egyházmegyei közgyűlés.

Kovács Gyula gondnok beiktatása.

Ünnepe volt ma az alsó-szaholcs-hajduvidéki református egyházmegyének. A Rásó Gyula helyébe beválasztott új gondnokát, Kovács Gyula hajduvármegyei alispánt igttatta be díszes tisztébe. Kovács Gyula neve nem ismeretlen sem Debreczen, sem pedig a tiszántúli egyházkerület közönsége előtt. Debreczenben úgy ismerik, mint a köteletség teljesítés mintaképét, az egyházkerületen mint egyházmegyéje fontos ügyének törhetetlen kiváló munkását. Az új gondnok mostani tiszteire let terválasztása előtt is hosszú éveken át állott egyházmegyéje szolgálatában. Egyházmegyei jegyző, majd tanácsbíró, mint ilyen a közgazgatási és fegyelmi bíróság időszakos tanácsának póttagja és az egyházmegyének a kerületen tüntető lelkesedéssel, meleg szeretettel fogadta új gondnokát, aki beiktatása alkalmából ezer koronás alapítványt tett az egyházmegye céljaira. — Az egyházmegyei közgyűlésen lefolyt ünneplés déltől a fehér asztalok mellett folytatódott s az Angol királynő-szálloda éttermében rendezett banketten, melyen résztvet az egyházkerület elnöksége, a város, és a vármegye tisztikara is, sok meleg üdvözlő beszéd hangzott el.

A közgyűlésről részletes tudósításunk itt következik:

Elnökség: Kiss Ferenc esperes és Padrah Sándor egyházmegyei tanácsbíró, gondnok-helyettes.

Jegyzők: Mészáros Ferenc és Békely Lajos lelkészi és Kálmán Lajos és Pap Sándor világi jegyzők.

IV.

— Most már minden mindegy nekem. Most már minden jó és együtt rossz nekem. Nem szeretek többé és nem gyűlölök, nem sirok és nem nevetek többé. Nem akarok többé semmit és senkit. Az életemet rátettem egy könnyű gályára, amely lágyan és lassan siklik tova, de erre a gályára nem vittem magammal semmit. Mindenem tul vagyok, és semmit sem kezdtem még el. Nem bánom, ha szeretnek, nem bánom ha gyűlölnek, hiszek mindent és kétkedem mindenben. Mindazokat amiket szerettem, a tubarózsa illat, a nők, zene, pezsgő és hangulatos verssorok, nem bánom, ha hozzám jönnek, de azt sem bánom, ha elkerülnek. Nem tudom mit akarok, nem tudom miért akarok valamit, és miért nem akarok mást, engem sem fölemelni nem lehet, sem lesujtani, engem nem lehet dicsérni és nem lehet szidni. Nem tudok élni, érte meg, nem tudok élni, és — érte meg — hogy meghalni sem tudok.

V.

Alkonyatkor ültem a terrazonon és néztem a tengert, amely opálszínű volt. Ekkor ment el tőlem halkan, amikor elmondta mindezeket. És a mikor egyedül maradtam, elgondolkoztam azon, hogy ezt az embert csodálatos embernek tartják, különös embernek tartják, rendkívüli embernek tartják. Hát olyan különös, olyan csodálatos. Holyan rendkívüli az, hogy valaki egyetlen egy érzésbe koncentrálja az életét, hogy nem akar másról tudni, csupán arról az érzésről, amely-nél nagyszerűbbet, felségesebbet — tudja, érzi — hogy többé soha senkitől sem kaphat!

Kiss Ferenc imája.

Kiss Ferencz megnyitónak a következő imát mondja:

«Ki világosságnak, értelemnek s tanácsnak Lelke vagy, Hozzád rebeg fel ajkunk imádsága e reggeli órán országod építését célzó munkánk kezdetén. Pisla mérs egy emberi értelem, ha nem törvényed világossága hint télov uatjára derengő sugárt, köd és homály fedi kívánt célhoz jutás ismeretlen ösvényeit, ha kijelentésed fénye nem tépi szét ráfekvő fellegek sötét borulatát, tnaácstalanul révedez ok és okozatok titkos összefüggéseiben minden emberi tanács, ha nem amaz egyetlen tanácsadó szavára hallgatsz.

Gyarló eszünk megalázódásával, de hitünk biztosságával zörgetünk azért bölcsességed kapuin, kérvén, nyisd meg lelki szemek előtt örök világosságod fényforrásait, gyujtsd föl felettünk Krisztus tudományának ragyogó napját, hogy mint hegyek ormát, völgyek mélyét a tündöklő sugár, ezek lénye szórja be tanácskozásaink minden mozzanatát s itéljünk a Te képedben bölcsességgel, igazsággal és szeretettel, nem mint uralkodván az Urnak örökségein, hanem úgy, mint kik az Isten seregének tükörei legyünk.

E célból add nekünk, minden áldások Ura a kötelesegteljesítés ama mértékét, melynek az ő élete sem drága, csak elvégezhesse a szolgálatait, a felelősség tudatnak olyan érzetét, mely a kilencvenkilenc igaz megtartása mellett a veszendő századik gondjéért munkálkodik és az elhatározásnak, a kitartásnak, a törhetetlen hűségnek azt a lelkét, mely nem fél országod munkája teljesítésétől, ha e világ mind örög volna is...

Éreztük e pillanatban, hogy reánk nemcsak saját lelkünk építésének nagy feladatát vetettétek, hanem gondot viselni a nyájáról, melyben minket a Szentlélek vigyázókká tett, e nagy munkára kérjük engedelmét, kegyelmét, Szent lelkedet, hogy a mi összejelvetelünk ne eső nélküli felleg maradjon, melyből csak visszavonás, békétlenség, méltatlanság vihart vető szele zug, hanem építő munka szelid permetegje, melyből egyesek, gyülekezettek, földi országok szebb jövője nyer üde tenyészetet.

Arnyékolja meg értelemünket a Te örök bölcsességed, hassa át szívünket örök szerelmed s gyuljon ki ajkainkon, lobogjon munkáink felett Krisztus ismerete. Amen!»

Imája után esperes megnyitó beszédében üdvözölte az egyházmegye megjelent tagjait, különösen a gyűlésen résztvevő püspököt, ki még mindig meleg szeretettel érdeklődik egykori egyházmegyéje ügyei iránt és a közgyűlést megnyitotta.

Kovács Gyula beiktatása.

Ezután Kálmán Lajos jegyző terjesztette elő a szavazatlábontó bizottság jelentését a megüriült egyházmegyei tisztekre beérkezett szavazatok felbontásáról és összeolvasásáról. A bizottsági jelentés szerint az egyházmegyei gondnoki tiszre egyhangulag Kovács Gyula vármegyei alispán, egyházmegyei tanácsbíróvá Bertalan Gábor lelkész, egyházmegyei tanügyi képviselőül pedig Köblös Samu, Bakóczy Endre, Nagy Elek és Márk Imre tanárok és Simon Károly, Bán Géza, Bor János, Lévy Imre, Szabó Elek és Dobó Sándor választottak meg. Esperes indítványára a megválasztott egyházmegyei gondnokot Benkő Lajos elnökle mellett Csuka Lajos és Belovány Lajosból álló bizottság hívta meg a közgyűlésre, ahol meleg és szeretetteljes ovációval fogadták a közgyűlés tagjai. Kiss Ferenc esperes üdvözlő beszédében melegen köszönti az elválasztott gondnokot, ki eddig is törhetetlen munkása volt annak az egyházmegyének, amelyet liberalizmusa és hűségesei emelt és emel a többi egyházmegyek fölé.

Elválasztott gondnok elfogadó nyilatkozatára töle az egyházmegyei közgyűlés a hivatási esküt kivette.

Kovács Gyula gondnok, midőn esküje letétele után és széke elfoglalása előtt megáll az egyházmegye színe előtt, — amint mondotta, — első szavai a köszönetteljes hálg azért az általa soha ki nem érdemelt nagy kitüntetésért, amelylyel az egyházmegye közegei őt egyhangulag emelték az egyházmegye világi elnöki tisztségébe. Ha elgondolkozik afelett, hogy ah-ból a székből, amelyet most ő elfoglal, hány kiváló férfiú került már ki, kik hazája és egyháza ügyeért mindig törhetetlen buzgósággal, ügybuzgó gondnal munkálkodott, érzi, hogy az ő

ereje a vállaira nehezede nagy és terhes munkájának elvégzésére. Abban a hitben van azonban, hogy az ő csekély erejét az egyházmegye tagjainak közremunkálása, támogatása erősíteni fogja és kéri is végzendő munkájához azoknak szives támogatását. Igéri, hogy munkáját mindig hit-hűséggel és liberalizmussal fogja elvégezni. Bejeleníti egyben azt, hogy a jelen nap emlékére 1000 koronás alapítványt tesz és annak karmainak felhasználásáról való intézkedést az esperesre bizza.

Az eljenzéssel és tapssal fogadott beszéd után Kiss Ferenc esperes üdvözölte újból a már esküt tett gondnokot a közgyűlés nevében. Igaz öröme szolgál úgy neki, mint az egész egyházmegyei közgyűlésnek az, hogy a gondnok azon irányelvek mellett óhajta végezni terhes munkáját, melyet az egyházmegye egykori esepese, Baltazár dr püspök jelölt meg. Hátatelt szívvvel köszöni meg az egyházmegye céljaira tett alapítványt és kívánja, hogy Kovács Gyula egyházmegyei gondnoki működése legyen korszerű, áldásos az egyházmegyére.

Ezután Bertalan Gábor, az újonnan elválasztott egyházmegyei tanácsbíró tette le hivatali esküjét és ajánlotta fel munkáját az egyházmegye javára. Kiveszi az egyházmegyei közgyűlés az esküt az új tanítóktól.

A napirend.

Tudomásul veszi az egyházmegyei közgyűlés a múlt gyűlés óta az egyházmegye területén történt személyi változásokat, a nemrég elhunyt mezőtúri kiváló papnak, Gergely Antalnak emléket jegyzőkönyvében megörökíti, kiírja a szavazást a Kovács Gyula gondnokká választásával megüresült egyházmegyei tisztségekre.

Az egyházmegyei tanító-egylet beadványára kimondja az egyházmegyei közgyűlés, hogy felír a kormányhoz a felekezeti iskolák államosítása az 1907. évi XXVI.—XXVII. t.-c.-nek hatályon kívül rendezése és a felekezeti tanítók fizetésének az állami tanítóképző egyenlővé tétele tárgyában.

Marjay Péter hajduböszörményi lelkészszéke történet megválasztását megerősíti és Marjayt az egyházmegye előtt először történt megjelenése alkalmából üdvözi. Kimondja a közgyűlés, hogy az erdővidéki egyházmegye körirata alapján fölír az egyetemes konventhez a lelkészek fizetésrendezése tárgyában.

Az ORLE alapszabályainak megerősítését tudomásul veszik.

Balmazújváros lelkési díjlevelét és iskolaépítés tárgyában hozott presbiteri határozatát tudomásul veszik, valamint Büdöszentmihálynak rendkívüli adó kivétele és két új tanítói állás szervezése tárgyában hozott határozatát jóváhagyják és az új tanítói állomások díjlevelét megerősítik a kerületre fölterjesztik.

Feloldotta a közgyűlés Földes egyházközség presbitériumának azon határozatát, mellyel Buzogány Dénes tanítónőtől a mellékfoglalkozás engedélyezését megtagadta.

Hajduböszörmény elégedetlenekedik.

Idősebb Barkó Imre és társai presbiterek megelégedetlenné váltak a presbitérium azon határozatát, a mellyel az a megüresedett lelkési állomásra Kiss Ferenc esperest hívta meg. Szerintük ezt a határozatot nem a presbitérium, hanem Szolnoki Gergely választást vezető elnök hozta. Kéri a meghívást kimondó presbiteri határozat feloldását. Az egyházmegyei közgyűlés, mivel Kiss Ferenc esperes a meghívást el sem fogadta, a felekezeti tárgyalásnak mondja ki, de a felekezeti tiszteletlen hangja miatt megbotránkosását tejezte ki. A közgyűlés Szolnoki Péter és társainak Kiss Ferenc esperesnek a drágasági pótlék felebezését elutasító rendelete ellen beadott felekezeti elutasítást. A felebezések ellen a felekezeti tiszteletnek minden tisztséget gyanúsító hangja és kitételei miatt a fegyelmi eljárást megindítja. A felebezéseket képviselő néhány presbiter folytonos indulatos közbeszólásával zavarta az elő-

adót, mire Kiss Ferenc elnök őket rendreutasította.

A hajdunánási papválasztás.

Mészáros Lajos előadó ismerteti a hajdunánási papválasztás lefolyását. A hajdunánásiak már régóta szerették volna most elválasztott papjukat, Mikó Imrét látni templomuk katedrálján. Mikro néhány év előtt a nánási parókia megüresült, az akkor még lelkészképeségi vizsgát nem tett segédlelkészt, Mikó Imrét akarták megválasztani. De ezt meg nem teheték. Mikó Imrét néhány hónappal ezelőtt a viski eklézsiára választotta el lelképásztorául. Most, hogy újra megüresült a nánási parókia, meghívták lelkészüknek. A nánási presbitérium, mikor kimondotta, hogy elhalt papja özvegyének kegyévé egy évben állapítja meg, kimondotta azt is, hogy lelkési állomását meghívással tölti be és Mikó Imrét hívja meg lelkési állomására.

Az egyházi törvény II. t.-c. 83. §-a úgy rendelkezik, hogy valamely lelkész addig, állomás-helyén egy évet el nem tölt, Kiss Ferenc esperes ezért a meghívó presbiteri határozatot megerősíti a koncesszát nem adhatta meg. Így került az ügy az egyházmegyei közgyűlés elé. Az egyházmegyei közgyűlés Jakucs Sándor, Szabó Lajos és Nagy Gábor dr hozzájárulása után a koncessza kiadása mellett határozott.

Apróbb ügyek.

Ezután gyors egymásutánban fogadták el a referenseknek az egyes tárgyakra vonatkozó határozati javaslatát. Határozatot hozott a presbitérium Hajdubárház telekvételi, Hajdunánási adásvételi ügyében és megerősítette a nánási két új tanítói állás díjlevelét. Hajduszentpéter kölcsonfelvételi, telekeladási, és alapítványi ügyeit, Püspökklágy tanítói díjlevelét, és alapítólevelét, Sáp új adókulcsát, Tiszadada tanítói díjlevelét és ötemetőljenek eladását jóváhagyták, Tiszadobnak megerősítették, hogy régi adókulcsát tartsa fenn és főkesegegy iránti kérvényét pártolóiag terjesztik föl a kerület útján a Konventre. Végül Tiszaszélnak 12000 koronás kölcsön felvételére adtak engedélyt és Vámospercnek főgondnoki állás szétvezetésére.

Déli egy óraker zárta be az egyházmegyei közgyűlést Kiss Ferenc esperes és a jegyzőkönyv hitelesítésére elnökség mellett Szabó Lajos jegyzőt, Nagy Gábor dr-t és Szabó Lajos egyházmegyei képviselőket kéri föl. A jegyzőkönyvet csütörtökön elután 3 óraker fogják a kollegiumban hitelesíteni.

Fél két óraker Kovács Gyula tiszteletére bantett volt az Angol királynőben.

A béke halvány reménye.

Bakonyi Samu határozati javaslata és a munkapárt.

Ma már erős békehirességek foglalkoztatták a folyosót, sőt többen tudni vélték titkos tárgyalásokról. Arról is beszéltek már, hogy a munkapártban hajlandóság mutatkozott a Bakonyi Samu határozati javaslataink elfogadására, melyben Bakonyi a kormányt arra kéri utasítani, hogy az egységes magyar állam nemzeti jogának biztosítása céljából és az általános egyenlő választói jogosultság, valamint a közszegények és títkos szavazás alapelvein nyugvó törvényjavaslatot késedelem nélkül dolgoztassa ki és terjessze elő. A folyosón azt is beszéltek, hogy ezt a határozati javaslatot a kulisszák mögött tárgyalások előzték meg. Egy esti lap munkatársa megkérdezte Bakonyi Samut, aki a következőket mondotta:

— Ennek a határozati javaslataknak semmi kulissza mögötti előzménye nincs. Ez a határozati javaslatot Justh Gyulával élükön a párt összes

tagja aláírták és ennek nincs egyéb célja mint hogy a párt programjához híven a választójogot sürgesse. Ez nem jelenti a véderőjavaslat elfogadását. Nekem az a meggyőződés, hogy más megoldás katonai téren, mint provizórium, nem képzelhető. Ezzel a véderőreform elleni harc méregfoga kihuzatnék és alkalom nyílik a demokratikus választójog megvalósítására. Azt hiszem, hogy az események fogják rákényszeríteni a miniszterelnököt, hogy a megoldást a provizórium és a választójog alapján keresse.

Bakonyi határozati javaslataival szemben a miniszterelnök álláspontja a következő:

— Bakonyi Samu határozati javaslataiban — ami a lényegét illeti — nincs semmi olyan, amit el ne fogadhatna. Minthogy azonban olyan elasztikus kifejezések fordulnak elő benne, amelyek később félreértésekre adhatnának alkalmat mert az értelmezést esetleg különböző felfogások jóhiszeműségére bíznák, még egyszer — bár a lényeg ellen nincs semmi kifogás — csak ezen okból nem tartja elfogadhatónak.

Presbiteri gyűlés.

Folyó ügyek a presbitérium előtti.

Csekély éraklődés mellett tartotta meg a református presbitérium mai gyűlését. Nem is került semmi fontosabb ügy a presbitérium elé. A legtöbb tárgyra vonatkozó előadói javaslatot egyhangulag fogadták el.

Tudósításunk ez:

Elnökség: Dicsőfi József lelkési és Kovács József főgondnok világi elnök.

Jegyző és előadó Somogyi Pál főjegyző.

Dicsőfi József lelkészelnök a gyűlést megnyitja és megállapítja, hogy a gyűlés az egyházi I. t.-c. 40 és 41-ik §§-ai alapján törvény szerűen hivatott össze s a presbiterek több mint egyharmad része megjelenven, a gyűlés határozat hozatalra képes.

A március hó 24-én tartott presbiteri gyűlés március 27-én hitelesített jegyzőkönyvét jóvá hagyják és átírnék a napirend tárgyalására.

Dávidházy János esperes leiratilag értesíti az egyházat, hogy a kerület közgyűlése június 4-én kezdődik meg. A presbitérium utasította az elnökséget, hogy a presbitériumnak a kerületi gyűlés tanárválasztó küldöttségbeni képviselőit a póttagokkal együtt hívja meg az egyház kerületi közgyűlésre.

Ugyancsak az esperes körlevelében az árvíz-veszedelemmel sújtott panyolai egyházközséget az egyház támogató jóindulatába ajánlja. A presbitérium a debreceni egyház részéről 100 koronát szavaz meg a panyolai egyháznak. Tudomásul szolgál a főjegyző jelentése arról, hogy az egyház 1912. évi közalapi járuléka 4082 K 56 fillér.

A városi tanács 5228. számú végzésével megtagadta az egyház azon kérelmének teljesítését, hogy Szendi Imre tanító lakását a város a maga költségén renováltassa. Főjegyző azzal a javaslattal terejszti azt be, hogy a lakás átigkítását az egyház maga költségén végeztesse el. Az előadói javaslattal szemben Dicsőfi József javaslata kimondja a közgyűlés, hogy az iratok visszaadásával utasítja az iskolaszéket, hogy tanítónak a meg nem felelő lakás helyett megfelelő lakásról gondoskodjék.

Az egyház sziv-utcai ovodáját a város kezelésébe kívánja adni. A város itanács az egyházzal e tárgyban leendő tárgyalásra Kovács József polgármester elnökletével Magoss György dr-t, Jeney Szabó Miklóst és Könyves Tóth Mihály dr-t küldötte ki. A presbitérium a maga részéről Könyves Tóth Kálmán lelkész elnökletével Dicsőfi József, Szele György lelkészeket, Márton Imre presbitert és Kovács János jegyzőt küldi ki a város bizottságával való tárgyalás céljából.

Debrecen legelső és leghíresebb tornása a

„Verseny”

(Szent-Anna-utcával szemben.)

Eddig ne mlétezett versenyárban kaphatók:

- Férfi öltönyök divat színekben már 18 K-tól
- Divat felöltők „ 19 „
- Angol raglánok „ 20 „
- Divat nadrágok „ 7 „
- Strapa nadrágok „ 5 „
- Fiu öltönyök „ 12 „

- Fiu felöltők 14 K-tól
- Fiu angol raglánok 16 „
- Fiu nadrágok 4 „
- Gyermek öltönyök 4 K-tól
- Gyermek felöltők 10 „
- Gyermek térdnadrág 3 „

„Diadal” két munkás öltönyök és nyomdász köpeny valódi rózsahegyi vászonból **K 5-90**

Debrecen, Piac-u. 51. sz.

A püspök értesítette az egyházat, hogy a kereskedelemügyi miniszter 1912. évi január hó elsejéig megvonta az egyháztól a lelkészi hivatalokba bevezetett telefon használati díj kedvezményét. Az egyház a rendes telefon használati díjakat az egyház pénztárából kiutalja.

Ókrös Mária az Arpádtéri templomnak három zsolnárt, Simon Ferencné Balogh Zsuzsanna ugyanezen templomnak urasztali kenyérszűz ezüst tálat, özvegy Kiss Bálintné Izsó Erzsébet pedig keresztelő ezüst kinnát és tálat adományozott. Az adományozóknak köszönetet mondanak az adon ányokért és az ajándékozott tárgyakat az egyetemes leltárba felvenni rendelt. Baitzár Dezső úr püspöknek debreceni lelkészszé volt beiktatása alkalmából rendezett bankett költségeit a presbiterium kiutalja az egyházi pénztárból.

A Debrecenben május 18. és 19-én rendezendő Kalvineum-ünnepség rendező-ége nevében Kenézy Gyula úr mindkét nap délutánjára egy-egy órányi orgonahangverseny céljára kéri a Nagytemplomot és a Kossuth-utcai templomot. Baitzár Dezső úr püspök annak előrebocsátásával, hogy május 19-én a Kossuth-utcai templomban Soltész Elemér nagybányai lelkész fog a Kalvineumról prédikálni, az ekkor befolyó perselypénznek szintén Kalvineum céljaira való átengedését kéri. A presbiterium kész örömmel teljesíti mind a két kérelmet.

A felsőbbleányiskolai igazgatótanács jelentésében elődja, hogy Kocz Aurélné igazgatónő fizetését 600 koronával, Matolcsi László úr tanár fizetését pedig 400 koronával egészítette ki a kultuszminiszter. Ezen jelentést azzal vette tudomásul a presbiterium, hogy nevezettek eddig az egyháztól nyert fizetéseikhez képest esnek. Ugyancsak a felsőbbleányiskolai igazgatótanács előterjesztésére a beállott óraszaporulat által okozott zavar legyőzésére új tanszéket szervez az egyház és annak fizetését 1400 korona alapfizetésben és 280 korona lakberben állapítja meg azzal, hogy a tanszék beállítása után állami fizetéseikhez képest folyamatlan.

A főiskolai gazdasági tanácsnak a főiskolai senior fizetésének 2000 koronára való felemelésére vonatkozó kérvényét a gazdasági bizottságnak adják ki és örömmel veszi tudomásul, a Várad Szabó Miklós-féle ujosztású föld az előző évi 2400 korona bérleti összeggel szemben 5580 koronáért adott bérbe. A presbiterium az évtizedeken keresztül erősen felszaporodott adóhatalékokat törli és kimondja, hogy ezután három évenként fog a behajthatatlan adóhatalékok törlesztésében intézkedni.

Presbiteri felhívásra jelentette a felsőbbleányiskolával kapcsolatos émi iskolákban 1911. év végével kiutalt tandíj kárpótlási államszegély kiutalása óta nem szedettek tandíj. Tudomásul veszik, Kiss György gyakorló-iskolai tanító harmadik korpótlékát kiutalják és a Háló Sándor-féle Iskolai Ertesítő ügyében benyújtott javaslatot az Iskolai Ertesítő átkorrigálása és újra stilizálása céljából az iskolaszéknek visszaadják.

Jóváhagyja a presbiterium a tanítói és az ifjusági könyvtárak szervezésére és kezelésére vonatkozó szabályrendeletét, mely szerint 17 helyen állítatik föl iskolai és tanítói könyvtár.

A Steinfeld Antal világító óra-alap maradványát azzal adják át a városnak, hogy az a maradvány ellenértékéül a Nagytemplom tripartitumában elhelyezett óra világítására szolgáló villanyáramot szolgáltatassa.

Végül az Arpádtéri templom harangjának orgonájának és világító órájának elkészítéséről — valamint környezetének rendezéséről határozott a presbiterium.

Ezután Dicsőfi József lelkészelnök a gyűlést bezárta.

SZINHAZ.

Ma este A) bérletben:
CZÁRNÓ.

HETI MŰSOR:

Szerda: Czárno, szimű. A) bérlet.
Csütörtök: Kis dobos, operett. Ujdonság. B) bérlet.
Péntek: Kis dobos, operett. C) bérlet.
Szombat: Kis dobos, operett. A) bérlet.
Vasárnap délután: Rang és mód, szimű.
Mérésékelt hágyárakkal

Czárno. Biró Lajos és Lengyel Menyhért kiváló sziműve. — a Czárno, ma este kerül szimű A) bérletben. Az idei színházi évad ezen legsikerültebb «slager» sziműve mely érdekfűzősre tarthat számot. Papp Etelka, Vajda Lónka, Kemény Lajos, Virányi, Bérczy, Déry, Szilágyi, Békessy, és Kelemen játszanak a Czárnonon nagyobb szerepeket.

Kis dobos. A hátra lévő színházi idénynek utolsó operette ujdonsága a Kis dobos holnap került bemutatásra a debreceni sziműdon. A művelő, szép zenéjű táncos operette nagy ambícióval készült az énekes személyzet. A kis dobos a bécsi operette sziműpadokról importálódott át hozzánk. Bécsben, dacára, hogy az operette 250-ik előadását meghaladt, még ma is állandóan telt házakat vonz. A pompás ujdonság Ardon, Kolozsváron, Szegeden, Kassán és most Debrecenben került magyar sziműpadra. Ha tekintetbe vesszük, hogy a darabban a sok jó szerep mellett a primadonnának ugynevezett «nadrágos szerep» jut, nagy előreláthatólag megjósolhatjuk, hogy a kis dobos operette népszerűsége tarthat igényt. A bemutatón Borbály Lili, Beleznay Margit, M. Torday Erzsé, Cs nádya Irma, Kassay, F. Lussy, Déry, Kemény, Békessy játszanak nagyobb szerepeket. Az ujdonságot az igazgatóság három egymásután következő előadásra tűzte ki. A táncokat Perczel Carola tanította be.

Fenyvesy Emil vendégjátéka. A Vigszínház kiváló művésze, Fenyvesy Emil május 12-én, aszárnap a «Tajutónó» sziműben és hétfőn a kis pajtás vígjátékban fog vendégszerepelt a debreceni sziműpadon. A népszerű és kedvelt művész vendégjátékai iránt nagy az érdeklődés. Jegyeket a színházi pénztár előre árusít.

A gyalogjárón való közlekedés biztosítása.

Rostás István főkapitány szabályrendelet tervezete a jog- és pénzügyi bizottság előtt.

A jog- és pénzügyi bizottság lényegtelen változtatásokkal elfogadta Rostás István főkapitány által készített következő szabályrendelet tervezetét a gyalogutakon való közlekedés biztosítása tárgyában.

1. §.

A járdákat és a fasorok közti gyalogutakat továbbá a villamos vasút közti területet (ugynevezett nyomtávolságot) kocsikázásra, szánkázásra lovaslásra, taligák, vagy targoncák általi tovaszállításra, valamint kerékpározásra használni, azokon lábas jóságokat vezetni, vagy hajteni nem szabad.

Tilos továbbá a járdákon kerek korcsolyázni és a villamosvasut vágányain hosszabb ideig kocsival járni.

2. §.

A járdáknak hordozható kirakatok és árucikkek általi eloglalása meg nem engedett, sőt a járdán kívül eső térre nem szabad semminemű tárgyakat kirakni; azonban cukrászdák és nagyobb kávéházak előtt a járdán kívüli téren virágállványok, a járdán pedig asztalok és padok felállítását bizonyos díj lefizetése mellett a tanács által megengedhető.

3. §.

Állandó kirakat, tartályoknak — portálek — állításának tanácsai engedély kívántatik: ez engedély a tanács által bármikor visszavonathatik, ha azt közlekedési, vagy egyéb rendőri tekintetek kívánatossá teszik, anélkül, hogy ez okból az illető bármilyen kártérítést igényelhetne.

4. §.

A házak előtt járdákat kötelesek a háztulajdonosok tisztán tartani, különösen pedig azokról a sarat, havat és jeget azonnal és teljesen letakarítani; ónos, illetve síkos idő beálltával a járdát, vagy ahol az sincsen, a ház elejét leg-

alább is 1 méter szélességben homokkal, vagy fűrészporral behinteni, s egyáltalában mindenkoron gondoskodni arról, hogy az síkos s így veszélyes ne legyen.

5. §.

A gyalogjárda tisztántartásáért s azért, hogy az a síkos idő esetén is veszélytelenül járható legyen, mindenkoron az illető háztulajdonos a felelős és felelősséget csakis írásbeli szerződés útján ruházhatja át bérliőjére, házgondnokára, vagy házmesterére, és csakis olyképen, hogy az egész ház előtti gyalogjárda tisztántartásáért csakis egy lakó vagy házmester lehet felelős.

A házban lévő üzlettulajdonosok az üzletükből kifolyólag keletkező szemetet, illetve hulladékokat tartoznak saját költségükön és felelősségük mellett az üzlethelyiségük előtti járdáról azonnal felsepertetni s onnan elszállíttatni.

6. §.

Az üzlethelyiségek elébe, a gyalogjárda, az üzletek előtti lépcsőre avagy a kirakatok parkányirás emmi sem rakható ki, még azon esetben sem, ha azok az üzletek ajtóhoz, vagy a kirakathoz hozzá is erősítették.

A Piac-utca kivételével a főbb utcákon az üzlethelyiségek elé, az üzletajtók, vagy kirakatok mellé mind két oldalon, az illető háztulajdonos beleegyezése esetén, közvetlen a falra, a vagy csinosabb, s befestett díszkára, illetve üveg ajtóval ellátott szekrénybe téve áruk kirakathók, olyképen azonban, hogy az áruk az üveg ajtóval ellátott szekrénybe együtt semmi esetre sem foglathatnak el 1 méternél szélesebb területet és a falról számítva semmi esetre sem jöhetnek ki több tízenöt centiméternél és minden esetben oly erősen kell, hogy a falhoz erősítessenek, hogy az áruk a legnagyobb szélben sem lógjanak.

Ponyvák, ernyők, lámpák és cégtáblák a járdától számítva, csakis 2 méter és 25 centiméter magasságban alkalmazhatók, és az előbbieknek a járdákhoz szinnyel, vagy póznákkal megerősítése tilos.

7. §.

A falból kiálló üzleti cégtáblák, avagy bármiféle reklámtáblák a Piac-utcan és az ebből nyúló főbb utcákon egyáltalában nem alkalmazhatók s mennyiben ilyenek volnának, a szabályrendelet életbeléptetésétől számított 6 hónapon belül eltávolítandók. Más mellékutcaiban kiálló cégtábla vagy reklámtábla csakis 2 és fél méter magasságban alkalmazható és legfeljebb egy méternyi kiszögelyéssel. A városi tanács engedelmével csinos, a földtől legalább is 2 és fél méter magasságú és a gyalogjárda szélétől kisebb nem szögeltető és a mérnöki hivatal által közbiztonság tekintetéből nem kifogásolt reklámlámpák alkalmazhatók.

8. §.

A járdáknak, gyalogutaknak állandó elfoglalása tilos; tilos továbbá azoknak szükség nélküli időközli elfoglalása is, minhez képest az időközli elfoglalás is csak ugy engedetik meg, ha a föl- vagy lerakás a járdák, a gyalogutak időleges elfoglalása nélkül meg nem történhetik. A lerakásnak haladéktalanul és megszakítás nélkül kell történnie. Lerakás közben a járdát, szegélyköveket, lámpaoszlopokat, fákat és egyéb köztulajdonú képező tárgyakat megrongálni tilos.

Rongálás esetén az ezzel elkövetett kihágástól eltekintve a kár is megtérítendő.

9. §.

A járdákon és gyalogutakon kerékpárral, kézi kocsival, taligával, puttonnal, pékkosárral, vagy nagy kosarakkal, hentes, mészáros gyékény hústartánnyal stb., szóval oly nagyobb térfogatu tárgyakkal, melyek a járdán a közlekedést akadályozhatják, vagy olyan, bár kisebb térfogatu tárgyakkal és szennyes ruházattal, melyek a közlekedő közönség öltözetét beszennyezhetik, járni és az utvonalon (ultesten) keresztül vezető átjárókon kocsit vagy más egyéb járművet megállítani s vesztegeteln inem szabad.

10. §.

A járdákat, különösen az udvarokból ki- vezető vízvezető csatornák készítése alkalmával felbontatna hagyni és egyébként azokat, valamint

az állam-ágásokat a járdá mellé a városi hatóság, vagy magánosok által ültetett élőfákat rongálni nem szabad.

11. §.

Építkezések alkalmával az állványfákat a gyalogjárdára állítani, vagy e célból az aszfalt, beton, téglá vagy bármely minőségű járdát felbontani a hatósági engedély nélkül tilos.

Az építkezéshez szükséges állványok — kivéve a hatósági engedély esetét — a járdán kívül eső területen helyezendők és az ennek folytán felszedett köveket az építkező költségén, a városi mérnöki hivatal utasítása szerint, burkoló mester által állítandó helyre.

Az építkezéshez szükséges állványok akképal állítandók fel, hogy a gyalog közlekedés akadályozva és veszélyeztetve ne legyen. A gyalogjárda felett állványrészt kétfős deszkázattal burkolandók oly módon, hogy ott építési anyag törmelék le ne hullhasson.

Ha építkezés miatt utcai lámpák lebontása szükséges, az a rendőrfőkapitányságnál bejelentendő.

12. §.

A gyalogjárdák felülete csak a hatóság, esetleg annak engedélyével sülyesíthetők, bonthatók vagy megrehabilitálhatók, ennél fogva a gyalogjárdák önkényű megrehabilitálása, felületük változtatása kihágást képez.

13. §.

Téli időben a gyalogjárdára fagyott havat, jeget a gyalogjárdáknak megkeményítése céljából baltaival, vagy más éles, hegyes eszközzel, mely a gyalogjárdát rongálná, felválni tilos.

14. §.

Mindazok, kik ezen szabályrendeletben foglalt rendelkezéseket be nem tartják, kihágást követnek és 1 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 3 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendők. A kiszabott pénzbüntetések az 1901. évi XX. t. c. 23. §-ában megállapított célokra fordítandók.

15. §.

Jelen szabályrendeletbe ütköző kihágások felett első fokban a rendőrfőkapitányság második fokban a városi tanács, harmadik fokban a m. kir. belügyminiszter ítélkezik.

16. §.

Ezen szabályrendelet életbe lépésével az 1894. évi május hó 25-ik és 26-ik napjain tartott örvényhatósági bizottsági közgyűlésből kiadott s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur által 1894. évi augusztus hó 2-án 63,658—III—a. szám alatt megerősített 72/4528—1894. bky. számú szabályrendelet hatályon kívül helyeztetik.

A Kalvineum.

A Kalvineum javára eddig az ország különböző pontjain több mint 120 ünnepséget rendeztek. Mindegyik ünnepség kiválóan sikerült. — Az ünnepségek több mint egyharmadán résztvettek a Kalvineum eszméjének megpendítője: Baltazar Dezső dr. püspök és Kiss Ferenc egyházkerületi főjegyző. Az elért eredmény az ő apostoli munkájuknak az eredménye.

A Kalvineum javát szolgáló ünnepségek rendezésére külön helyi bizottságok alakultak az egyes egyházmegyégekben és ezek a bizottságok vállaltva munkálkodnak az egyházmegyéjük területén rendezett ünnepségek sikere érdekében. A legszerényebb körben rendezett ünnepségek — A legszélesebb körben rendezett ünnepségek — A legmagasabb állásúakkal járnak is hozzá a Kalvineum egybegyűlt szép alaptőkéjéhez, — a rendező egyháznak az eszme iránti pártolásától tesznek bizonyosságot.

Az eddig rendezett ünnepségek közül a legszélesebb anyagi siker az alábbi ünnepségeket követte:

- Kolozsváron 10,000 korona,
- Beregszászon 3563 korona 68 fillér,
- Budán 3432 korona,
- Nagybányán 3013 korona

- Léván 2554 korona 32 fillér,
- Mezőtúron 1918 korona 40 fillér,
- Komáromban 1767 korona 20 fillér,
- Ungváron 1490 korona 10 fillér,
- Harkányon 1229 korona 38 fillér,
- Székesfehérváron 1000 korona,
- Veszprémben 925 korona 71 fillér,
- Ózdön 881 korona 12 fillér,
- Óhajduböszörményben 859 korona 01 fillér

- Turkevény 770 korona 40 fillér,
- Hajdusoboszlón 595 korona 14 fillér,
- Karcalon 553 korona 07 fillér,
- Abauzsántón 500 korona,
- Rimaszombatban 500 korona,
- Derengnyőn 458 korona 28 fillér,
- Málcán 458 korona 17 fillér,
- Földesen 444 korona,
- Módon 444 korona,
- Nyírbátorban 371 korona 20 fillér,
- Püspökkladányban 336 korona 80 fillér,
- Dunavescén 327 korona 17 fillér,
- Nádudvarban 222 korona,
- Putnokon 279 korona 34 fillér,
- Hajdunánáson 235 korona,
- Kabán 235 korona,
- Erdőkocsogán 237 korona 15 fillér,
- Jászberényben 225 korona,
- Kunszentmiklóson 226 korona 71 fillér,
- Kadarkuton 221 korona 44 fillér volt a tiszta bevétel.

A debreceni Kalvineum-ünnepség előkészületei ifolynak s mincinkább kezd kidomborodni az ünnepség külső képe.

Dr. Czákó Zsigmond

szülész és nőgyógyász

lakását

Szentanna és Varga-u. sarokra helyezte át.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A város közügyei.

A jog- és pénzügyi bizottság ma délután 3 órakor a városháza kistanácstermében ülést tartott.

Az ülésen dr. Varga Elemér tanácsnok elnöksége alatt jelen voltak: Magoss György, Rosztás István, Jeney Géza, Schwartz Vilmos, Tóth István, Csanak József, Kernhoffer József, Borsos József és Zöld József jegyző.

A bizottság Baja város megkeresését, amelyben az állami mértékhitelítő hivatal felállítását sürgeti — pártolólaj terjeszti a közgyűlés elé.

Javasolja továbbá a bizottság, a tanács előterjesztése szerint, a munkás baleset biztosító pénztár által kezelt előlegre, valamint az 1907—910. évekre kivetett összegre 12,000 korona kiutalását.

Medgyaszay Lajos közgyűm 800 korona személyi pótlékot kér számára engedélyeztetni. A bizottság nem javasolja a kérelem teljesítését.

Gál József felebbezést, amelyben majorsági földjéből elvett terület megváltását kéri — a bizottság a tanács álláspontjára helyezkedve, elutasítja.

A bizottság teljesíti Jeney Géza főszámvevő és Kiss Péter számtiszt kérvényét, amelyben vármegyei és állami szolgálatán eltöltött idejüknek a nyugdíjba való beszámítását kéri.

Kocsár Gábor és Kis Bálint debreczeni lakosok tanyabirtokukra feljegyzett tulajdonjogi kor-

látozás eltörlését kéri. A bizottság teljesíti a kérelmet. Megállapítja, hogy a Debreczenben még most is fennálló tulajdonjogi korlátozásoknak most már semmi értelmük sincs; bár igaz, hogy a közgyűlés általánosságban nem a korlátozást azokat, a telekkönyv hivatalosan nem is ismer el ilyen «kitüntetések», amelyekkel a tulajdonjog ily módon van korlátozva, hogy az illető birtok csak debreczeni polgárnak adható el és adható haszonbérbe.

A Debreczeni Mezőgazdasági Gépgyár kérelmére a bizottság javasolja a város birtokában levő 20 darab társulati részvény után az elővételi jog gyakorlását.

A városi erdők rendszeres gazdasági üzemterveit Tényi Béla m. kir. állami erdőtanácsossal fogja elkészíttetni a város. A jog- és pénzügyi bizottság ma tárgyalta az üzemtervezet elkészítéséről szóló szerződés-tervezetet, eszerint a város a körülbelül 20 ezer holdnyi erdőségének minden holdja után, az üzemterv elkészítéséért 1 korona 50 fillért fizet. A tervnek 1915. december elsejére kell elkészülnie. A bizottság javasolja a tanácsnak a szerződés megkötését.

A magyar városok országos kongresszusát megkeresi Debreczen városát, hogy lépjen be a kongresszus tagjai közé. A bizottság a közgyűlés által is elfogadott elvi álláspontja helyezkedve nem javasolja, hogy Debreczen belépjen a városok kongresszusába, mivel annak idejében a kongresszus gy határozott, hogy a városok által végzett állami feladatok pénzügyi megtérítését a kormánytól a városok segélyképpen kéri. Ez az eljárás mód különösen Debreczenre nézve nagyon sérelmes.

A jótékony nőegylet által fentartott Nőpariskolát a város házikelésbe fogja átvenni. Amíg ez megtörténik, a jótékony nőegylet kérjen fedeztető költségek megfizetéséhez a kormánytól és a kamarától fedezetet, amennyiben ez nem járna eredménnyel, a város pótolni fogja a hiányzó összeget, mivel az iskolát célja továbbra is fentartani.

Javasolja még a bizottság, hogy a város az «Iparház» céljára, ahol az összes iparos intézmények elhelyezést fognak nyerni — a Szabánpos-utca 23. szám alatti telket díjtalanul donmányozza; ugyancsak ingyen telket fog kapni a Révész-utcán a városi dalegylet székház céljaira.

Ezután az ülés véget ért.

NAPIHIREK

DEBRECEN EKZEKVALTAT.

Föltűnést keltő árverést tűzött ki a debreceni mezőrendőri biztos. Egy egész kis városrész holnapután dobra kerül.

A Téglavető-telep ez. Jobbára téglagyári munkások és azok családtagjai laknak itt, maguk csinálta szegényes viskóikban.

A 90-es évek elején telepedtek ide nagy számban a téglavető munkások és a város akkor megengedte nekik, hogy 40-50 négyszögletes parcellákon maguknak lakóházat építhessenek, mely területek használati díja fejében a téglavető-munkások az általuk termelt téglamennyiség 10 százalékát adták a városnak. Valóságos dézsma-rendszer volt ez, a jobbágy-világnak egyik ittfelejtett maradványa. Igyen módon minden egyes téglavető-munkás évenként mintegy hat-nyolcszáz korona értékű téglával járult a város pénztárához.

1905-ben, amikor a téglavetés egészen modern alapokon való termelésre rendezkedett be és a város maga állította fel egy nagy konstrukciójú téglagyárat, eltörlték a dézsma-rendszert és a város minden egyes téglavető-munkásra ekkor a telepen viskója van, a telep használati díja fejében évi 50 korona úgynevezett jogelismerési díjat rótt ki.

A téglavetőket ezt az összeget tulajdonosnak találták — mint ahogy fényes tulságos magas is! — mert hiszen ennyi díjat még a gazdasági művelésre alkalmas területekért sem szabad szedni! A viskók tulajdonosai 1905. óta egyértelműleg nem is fizetik a városnak az 50 koronás jogdíjaikat.

A város most kimondta, hogy az 1905. óta esedékes jogdíjakért és járulékaikért, melyek

fejenként két-háromszáz koronára rugnak, végrehajtást vezet a Téglavető-telepen lakó összes viskótulajdonosok ellen. Herczegh János mezőrendőr-biztos, végrehajtói minőségben megjelent a Téglavető-telepen és lefoglalta az összes viskókat minden tartozékaival együtt és az árverést május 9., 10., 11. és 12. napjaira kitűzte.

— **Milyen idő várható?** Lényegtelen hőváltozás mellett változókéony idő várható, helyenként, inkább csak nyugaton, esővel, vagy zivattal. Sürgönyprognózis: változókéony, enyhe, elvívve csapadék. Déli hőmérséklet: 18.0 Celsius.

— **Hatodik tanszék a debreczeni teológián.** Az akadémiai igazgató tanács tegnapi délutáni ülését tartotta a kollegiumban, melyen elhatározta, hogy az új tanulmányi rendet a jövő iskolai év folyamán életbe lépteti s az óra szaporulatra tekintettel hatodik teológiai tanári tanszék szervezésére tesz javaslatot az egyházkerületi közgyűlésnek. A bölcsészeti akadémiai német irodalmi tanszékre meghirdetett pályázat eredményét nem jértván, a pályázat megújítását javasolja az igazgatótanács a kerületi közgyűlésnek.

— **Tanügyi bizottsági gyűlés.** A tiszántúli református egyházkerület tanügyi bizottsága tegnapi gyűlést tartott Baltazár Dezső dr. püspök és Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok vezetésével. A gyűlésen a kerületi gyűlés tárgyait készítették elő.

— **Az egyházi adó.** A következő sorokat kaptuk: Református egyházunk adózó tagjait figyelmeztetjük és felkérjük, hogy a múlt évi egyházi adótartozásukat május hó 14-ik napjáig, a városi adóhivatalnál befizetni sziveskedjenek, hogy nevök a jövő évi választók névjegyzékéből ki ne maradjon. Elnökség.

— **Öngyilkos urleány.** Ma este hét órakor Buday Anna Iskola-utca 6-ik szám alatt lakó urleány szerelmi bánatból öngyilkossági kísérletet követett el. Háromszor lött a revolverével magát. A súlyosan sérült leányt a mentők szállították be a kórházba. Állapota súlyos.

— **Lövésék éies golyóval** Sokkut tanyánál lelt folyó hó 3-án a harcászati célú lövészet alkalmával két egység belopódzott a veszélyes területre. A rendőrség újról figyelmezteti tehát a közönséget, hogy az életveszélyes helyeket kerüljék el; egyben arról is értesít, hogy a máj. kir. honvédség május hó 8., 10., 13., 20., 22., 23. és 24-ik napján, a cs. és kir. 39-ik gyalogezred pedig 9., 15. és 29-én ismét harcászati gyakorlatokat fognek tartani éies lövésekkel, — reggel hét órától délután egy óráig. A célú lövészet ideje alatt Debreczen és Hajdusámson között csakis az éicsádi uton szabad közlekedni, a mely Városi Sándor «Selyem» tanyáján vezet keresztül.

— **A teológus majális.** Holnap este vig hangulatba lefolyó diákmulatságnak lesz színhelye a nagyerdei Dobos-pavillon. A debreczeni teológusok holnap este fél kilenc órakor tartják meg szokásos évi teológus majálisukat. Az évi majálissal jótékony célt is szolgálnak: a tiszta bevételt a Kálvineum céljaira ajánlották föl. A holnap esti majálison Baltazár dr. püspök is jelen lesz.

— **A tokaji dráma.** Sátoraljújhegyről írják: A tavalyi tokaji szerelmi dráma ügyében é hónap végén ítélik a sátoraljújhegyi esküdt-szék. A dráma hőse tudvalevőleg Geöcze István nyugalmazott huszárkapitány, aki pár hónapja agyonlőtte Gyöngyössy Lajosné, a tokaji főügyező feleségét. Geöcze, aki Gyöngyössyknél házi barát volt, féltékenységből ölte meg az asszonyt; gyanakodott rá, hogy nemcsak vele, hanem egy harmadikkal is szerelmi viszonyt folytat. Május 24-én és 25-én áll törvényt Geöcze István, aki különben a gyilkosság után önmagát is súlyosan megsebezte, de meggyógyult. A tárgyalást Wielland Lajos táblabíró fogja vezetni, a vádat Eiserth István kir. főügyész helyettes, az újhegyi ügyészség vezetője képviseli, a védelmet dr. Fried Lajos látja el. A tárgyalás iránt egész Felsőmagyarországon óriási az érdeklődés, nemcsak az eset érdekessége, hanem a védott személye miatt is. Geöczének ugyanígy igen előkelő rokonsága van; a többek között testvére a miskolci törvényszék elnökének, Geöcze Bertalanának.

— **A hasfelmetsző.** Murányszabadi községben — mint rozsnói tudósítók jelenti — hetek óta rettegésben tartja az embereket Fabella János dühöngő ördög, aki királynak képzelet magyát s minden nőnek fel akarja metszeni a gyomrát. A minap a felesége csak nagynehézen bírta a veszedelmes ördögtől megszabadulni. Érdekes, hogy még eddig semminemű intézkedés nem történt a közveszélyes ember elszállítására.

— **A sváb milliomas halála.** Aradi levezőnk írja: Érdekes embert temettek el ma délután Uj-Aradon. Denge Józsefet, a ki 88 éves korában halt meg, a résztvevők tizezrei kísérték a temetőbe. Denge úgymint élete utolsó éveiben az ujaradi érvházra 65.000, az újradi apácáknak kisdédóvára 30.000, az újradi szegénygyermekeknek 50.000, aradi sváb árvaleányok ki-házásítására 20.000 koronát adott. Nagyobb összegű alapítványt tett Bruckenaui, Magyarád, Lippa, Kisfalud és Herkulesfürdő községekben. Jótékony adományainak összege közel félmillió korona. A sváb születésű Dengel József mint vizimolnár kezdte. Néhány évvel ezelőtt betegeskedni kezdett. Akkor elhatározta, hogy vagyonát szétosztja. Miután jótékony adományairól rendelkezett, maga köré gyűjtötte minden rokonát és gazdaggá tette. Önmagának alig huszezer koronát hagyott. Ebből élte le utolsó éveit.

— **A pacsali gyilkosság.** Keszthelyről jelentik: A pacsali gyilkosság ügyében, melynek Szabó János okleveles gazdász esett áldozatul, és amelyben a meggyilkolt sógora, Sipos Sándor gazdag földmirtokos és ennek kedvese szerepelnek védloktként, befejezték a vizsgálatot. Sipos és az asszony, akit Németh Juliánának hívnak, még mindig tagadnak. Németh Juliánát belesége miatt kórházba kellett szállítani és itt az orvosi vizsgálat alkalmával testén egy ötven centiméteres késvágás nyomát találták. Ez a seb gennyedésnek indult és e miatt lett beteg az asszony. Mikor megkérdezték, hogy hol kapta a sebet, nem akart felvilágosítást adni. Azt hiszik, hogy a seb Szabótól ered, aki, úgy látszik, védekezett támadói ellen.

— **Rica Giza Debreczenben** A Hajnal-Mulató agilis igazgatója kedves meglepetéssel szolgál a Mulatói sűrűn látogató közönségnek. Rövid négy napi vendégszereplésre szerződött a budapesti Folies Caprice művésznőjét, Rica Gizát. Hogy ez a vendégszereplés telt házakat jelent a Mulatóknak, azt mindenki tudja, de nem feledkezhetünk meg a ritka művelvezetről sem, mely kilátásba van helyezve és ezért előre is köszönetet mondunk az igazgatóságának.

— **Rendőri hírek.** Altmann Hermanné Ferenccz József-uti lakost rettenetes kár érte. Pannasz emelt a rendőrségen, hogy a kamarájából ismeretlen tettes két gombsótú és két liter tejet lopott. Ilyen hírekkel szolgált ma véletlenül a rendőri sajtóiroda: — Preis Hermann Hatvan-utca 40. számú lakostól egy értékes órá és 2 aranygyűrűt loptak el ismeretlen tettesek.

TAVIRATOK.

Az olaszok Rodos szigetén.

Konstantinápoly, május 7. Eddig két gyalogezredet és néhány ágyút szállítottak partra Rodos szigetén az olasz hadihajók. A török helyőrség alig ezer katoná, a sziget belsejébe huzódott s most készül a támadásra. A megszállásakor összeütközés volt és az olaszok fogságba ejtettek egy török egészségügyi csapatot.

Családi esemény a leendő trónörökösnél.

Bécs, május 7. Mint híre jár, Zita hercegnő, Károly Ferenc József főherceg felesége örvendetes családi eseménynek néz elébe.

Fegyencek az aviatikáért.

Velence, május 7. A Giudecca rabja a fogház vezetőségének felszólítására beleegyeztek, hogy megtakarított pénzt juttassák el ehhez a bizottsághoz, amely országsszerte gyűjt katonai repülőgépekre. A fegyencek megtakarított pénze meghaladja az ezer lírát. A példa követőkre talált. A Termini-szigetekre számkivetett galya-rabok szintén felajánlották rabmunkájuk keresményét katonai repülőgépek beszerzésére.

A békefeltétel.

London, május 7. Mint a Daily Telegraph jelenti, báró Marshall nagykövet békeközvetítési javaslata abban áll, hogy Törökország vegye tudomásul az annexiót, de csak arra a keskeny partsíkra vonatkozólag, amely már tényleg az olaszok birtokában van. Tripolisz belseje, továbbá a két kikötő a törököké marad.

Szabad ut a Dardenállákon.

Miláno, május 7. Nápolyból táviratozzák: Egy hajósvállalat jelentést kóptt ügynökségétől, hogy az Antino csomagszállító gőzös tegnapi étkelt a Dardenállákon. A Nordd Lloyd nápolyi ügynökségéhez is távirat jött, hogy a Dardenállák meg vannak nyitva.

Közgazdaság.

BUDAPESTI TÖZSDE.

ÖRTEÉK: Magyar hitel 840—841 — Osztrák hitel 645.25—637 — Négy százalékos korona járadék 89.50—89.25 — Osztrák-magyar államvasutak 740.25—735 — Jelzálogbank 474—472 — Leszámlitolóbank 545—544 — Hazai Bank 303—302 — Magyar Bank 669.50—666 — Kereskedelmi Bank 4024 — Rimamurányi 765.50—754 — Salgótarjáni 732—727 — Magyar Általános Köszénbánya 947 — Közuti Vasut 779—716 — Városi Villamos 423.50—421 — Adria 527—528.

GABONA (ötven kilogrammonként): Buza májusra 11.88—11.80 — Buza októberre 11.38—11.32 — Rozs októberre 9.64—9.60 — Tengeri májusra 9.35—9.30 — Tengeri júliusra 9.23—9.20 — Zab októberre 9.14—9.10.

BÉCSI ÉRTEK: Osztrák hitel 643.50—642 — Magyar hitel 845—838 — Osztrák-magyar államvasutak 740.50—736.25 — Alpesi 957.50—953.50 — Déli Vasut 107.50—106.75 — Skoda 740—740.50.

Az állami parcellázó bank új üzlete. A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége parcellázni fogja a kalocsa érsek várszegi földbirtokát. Az állami parcellázó bank a parcellázásokat tovább fogja adni a községeknek, melyek közül néhány már eddig is bérelt földeket. A kalocsa érsekség földjei eddig legnagyobb részben házi kezelésben voltak.

Főmunkatárs

VOITH GYÖRGY

Globin
legjobb cipőkrem

GRAND HOTEL BERLIN Nagyszállóda
 BUDAPEST, VI., Révay-utca 10. szám Andrassy-ut mellett.
 TELEFON 137-90. Szobák 2 K 60 fillértől feljebb.
 140 minden modern kényelemmel berendezett szoba. Központi
 fűtés, Lift, Vacuumlaener

Máthéi János

vizvezeték, csatornázás és fürdőberendezési vállalata
 Modern-üzlet Egyháztér 5. szám alatt

(Nagytemplommal szemben), ahol mint szezon cikk: elegáns háztartási jégszekrények, különféle nagyság és kivitelben, egy és kétajtóval, I-ső rendű gyártmány, nagy választékban, jutányos áron jóállás mellett beszerezhetők. Javítások díjtalanul eszközöltetnek. Ugyanott diszes és czélszerű mosogató asztalok, szoba clostettek, gyengélkedők részére a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

Ezenkívül allandó nagy raktár öntött vas, zomancozott, horgonyozott lemez „Neptum” kályhák és gázfürdőkádakban. Fürdőszobai pipere cizmekben. Mosdók, clostettekben, valamint mindenféle bádgarukban.

Minden nagyhangú hirdetésnél jobban beszél a személyes meggyőzés. Kérem az érdeklődőket üzletem megtekintésére

Műhely és iroda Darabos-utca 54. Telefon 321. szám.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOT kevesebb a gond,
II-SZOT kevesebb a munka,
III-SZOT kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harmaton l permetezhet vele! Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyárjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képzett **REZKENPORT** és **BORDÓI PORT** is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást **FORHIN**-gyártól BUDAPEST VI. Váci-út 93.

FÉLIX-gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely

Nagyvárad mellett.

Egész éven át nyitva!

Európa leggazdagabb kénes hévíz-forrása, vízhőfoka 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

CSUZ, KÖSZVÉNY, ISCHIÁS, IZZADMÁNYOK S NŐI BETEGSÉGEK ELLEN.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait. Tükör-kád, iszap-mór és szénsavas-fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó-, zongora- és olvasóterem. Kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasérműgyártás, katonazenekar, tennispálya, gondozott sétautak, 400 holdas park és fenyveserdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta. Posta, távirat, interurban telefon.

Curtaxa és zenedíj nincs.

Frospektust küld az **IGAZGATÓSÁG.**

Miért

Ne fogadjunk el
 Má-à-ást!!!

csak Óriás

F E D Á K

Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert Elegnás töltsd a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a legkényesebb izlést

kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,
 mint egy más doboz **30 fillér-ért**

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság**

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., minden további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Besorokat, kongyberendezéseket raktáron tart
Bálint József asztalos (Csapo) Berek-utca 8

BAZCSOVEK különféle nagyságban eindók —
Bővebbet a kiadóhivatalban

7731/1912.

Hirdetmény

Debreczen sz. kir. város házipénztárának és a házipénztár által kezelt alapoknak 1911. évi zárszámadása egybeállítva, azaz 1886. XXI. t. c. 17 §-a rendelkezéséhez képest a számvevői hivatalnál a f. évi május hó 4-ik napjától kezdődőleg 15 napi közzemlére kitétetett.

Erről a város adózó lakossága azzal értesítetik, hogy a zárszámadás az említett helyen, a hivatalos órák alatt megtekinthető, s arra, a hivatkozott törvényszakas szerint, észrevételek tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlést megelőzőleg 5 nappal a városi tanácshoz beadhatók.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1912. évi május hó 2-ikán tartott üléséből.

A városi Tanács.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes főtírnához	1 szelvény 15 kor.
(szél, nedv és meleg)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvény teljes szelvényhez 20.- Kézi, szelvény készítés, tisztálkodási, szelvény-nyomtatás stb. egyéb munkák mind megfizethető és azelőtt még ismeretlen ismert porcelán raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Munkák legyen és bőrmunka.
Az előzők, a melyeket a megnevező évez, ha szelvénykészítést kívánunk Siegel-Imhof cégnél, a gyári áron rendel meg, így jelentéknök. Szabott, legelőbb árak. Óriási választék. Munkák, szelvény készítés, még a legkisebb munkákra is, teljesen áras árban.

Neubauer János

sodronyműgyáros

a Stenczinger-ház lebontása miatt

irodahelyiségét és raktárát

a gyártelepre helyezte át.

Debreczen, Rétmalom-utca 4. sz.

Ludesser János

női, pipere csipke és rövidaru arlete (Varosház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arcfátyon harisnya és

párisi ujdonságokban

SALVATOR

GUMMI SARKÁK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN

TARTÓSSÁGU!

MIN KA

795/1912. tkvsz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A derecskei kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Dr. Borsy Imre berettyóújfalui ügyvéd által képviselt Derecskei Közgazdasági Bank végrehajtatók Kátz Herman és neje Spitzer Hédi ügygondnoka Dr. Lehoczky István derecskei lakos elleni végrehajtási ügyében 97 kor. tőke, ennek 1911. évi október 25. napjától járó 6% kamatai, 26 kor. 85 tőljár már megállapított per és végrehajtási és az árverés kérésért jelenleg 16 kor. 25 töljében megállapított, valamint a még telmerülő kötségekeöl álló követelése kielégítése céljánól a derecskei kir. járásbírótság területén levő a derecskei 1789. sz. betétben 1439. hszám a. felvett házas beltelekre 800 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül: az 1912. évi május hó 24. napjának d. e. 9 óráját a bíróságárverési terméte kitézte.

Kikiáltási ár a becsár 800 kor., azonban az árverésre kitétt ingatlan a kikiáltási ár kétharmad részén alul eladni nem fog.

A bánatpénz az ingatlanok kikiáltási árán k 10%-a, vagyis 80 kor. összeg.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. járásbírótság mint tkvi hatóságnál, vagy Derecske község előjáróságánál tekinthetők meg.

Derecskén, 1912. márczius hó 2-án.

Jakó, s. k.
kir. j.-bíró.

A Debreczeni butorkészítő asztalosok árucarnok szövetkezete

mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.
Telfon 129. Telefon 129.

Runyadi-utca 17-19. szám.

Felhívja a tisztelt butorvásárló közönség figyelmét dusan felszerelt árucarnokára, hol Debreczen első műasztalosainak és kárpítószainak termékei a legmersekeltebb szabott árban áll a nagyérdemű közönség (rendelkezésére, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Megteki tés minden vételkényszer nélkül. Tervek, költségvetések, rajzok díjtalan. A rendelt avagy raktárból megvett butorokért a legmesszebbmenő garanciát vállalja, hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

SZOBRÁNC GYÓGYFÜRDŐ Ung megyében

Glaubersós, hideg, kénés, sós viz. Gyomor- és májbetegék magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 1-ig. Utóidény: szeptember 1-től szeptember 15-ig 30 százalék árengedménnyel a lakásoknál.

Ez a maga nemében páratlan gyógyviz, mint ivógyógyymód biztos segítyt nyújt gyomor- és belbajoknál s alhasi pangásoknál, makacs székrekedésnél enyhén, oldólag hat, májbajoknál, epehomok és epekövekre oldólag hat. Vértóulásoknál, szédülések, hűdésök, guatütsi ruhamoknál vérvonól-g, felszívólag hat, oszuros és köszvényes bántalmaknál e kór okozta erjesi termékekre, elrakodásokra az izületekben, azok oldására, kikuszóbbólására hat. Kövérség, szívelhajasodás ellen, cukorbetegségeknek, vesebajosoknál ugy a cukorment a véhrétkivalást gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő különféle izzadmányokat, daganatokat, izületi és csontbántalmakat, csontszut kedvezően osztalja. Gövvelkyó os daganatok, fekélyek ellen, méh és méh közötti izzadmányok, hashártya izzadmányok felszívódását elősegíti, a legkülönbélebb makacs idült bőrbetegségek ellen bántalmatos gyorsan hat.

Vasuti állomás: az Alföldről és Pest felől jövőknek **Ungváry,** a felvidék és illetve Kassa felől jövőknek **Nagymihály,** honnan kényelmes bérkocsin 1 és fél óra alatt elérhető.

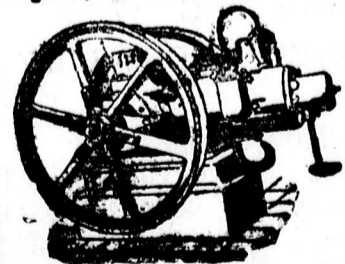
A víz otthon is sikerrel használható. Ára: egy nagy láda 40 üveggel 20 kor., kis láda 20 üveggel 11 kor. A víz a vasuton szállítási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozódások: **„Szobránc gyógyfürdő igazgatóságának Szobránc gyógyfürdő”** címzandők. Posta- és távirata állomás helyben. A fürdő igazgató-orvosa: **Russay Gábor Lajos dr.** **A fürdő igazgatósága.**

CLIMAX

nyerszalajmotorok és lokomobillók 3-70 HP.

Magasnyomású nyerszalajmotorok 15-100 lóerőig

legelőbb és legmeghízhatóbb üzemet biztosítják. Üzemköltség 10-15% alatt. Alkalmazható zavartalan üzemben. Pénzügyi felügyelet nélkül! Egyszerű kezelési és szakszempontok!

Kötségteljesek és árszempontok díjmentesen.

Bachrich és Társa

betétitársaság motorgyári fióktelepe Budapest, Szabadság-tér 17/00